

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

DET EUROPÆISKE RÅD I GÖTEBORG

DEN 15. OG 16. JUNI 2001

1. Det Europæiske Råd holdt møde i Göteborg den 15.-16. juni med henblik på at udstikke politiske retningslinjer for EU. Det
 - bekræftede gennembruddene i forhandlingerne om udvidelsen og nåede til enighed om rammerne for en vellykket gennemførelse heraf samt fortsatte debatten om EU's fremtid;
 - nåede til enighed om en strategi for bæredygtig udvikling og tilføjede en miljødimension i Lissabon-processen for beskæftigelse, økonomiske reformer og social samhørighed;
 - fastlagde retningslinjer for den økonomiske politik, der skal støtte vækst og fremme strukturreformer;
 - gav udtryk for, at det er besluttet på at handle i fællesskab i de nuværende krisesituationer, navnlig Mellemøsten og det vestlige Balkan.
2. Mødet blev indledt med en udveksling af synspunkter med formanden for Europa-Parlamentet, Nicole Fontaine, om de vigtigste emner på dagsordenen.

I. EUROPAS FREMTID

3. Udvidelsen og globaliseringen betyder store muligheder og udfordringer for Den Europæiske Union. Med den åbne debat om EU's fremtid er forberedelserne til en regeringskonference i 2004 indledt. Sammen med de igangværende bestræbelser på at reformere og modernisere strukturerne og arbejdsmetoderne skal dette tjene til at tilpasse EU's grundlæggende traktater og institutioner til den nye virkelighed og til borgernes ønsker.
4. Processen for ratifikationen af Nice-traktaten vil fortsætte, således at EU er i stand til at tage imod nye medlemsstater fra slutningen af 2002. Med hensyn til den irske afstemning bekræfter Det Europæiske Råd de konklusioner, som Rådet (almindelige anliggender) vedtog i Luxembourg den 11. juni 2001, herunder viljen til på enhver mulig måde at bidrage til at hjælpe den irske regering med at finde en vej frem. Det bekræfter, at det er fast besluttet på udvidelsen og på at støtte de store fremskridt i tiltrædelsesforhandlingerne.

Udvidelsen

5. Der er sket betydelige gennembrud i tiltrædelsesforhandlingerne under det svenske formandskab. En beslutsom indsats fra alle parter side har gjort det muligt at nå de mål, der blev opstillet i Nice for første halvår af 2001, og at nå endnu længere.

6. I Rådets konklusioner af 11. juni gøres der rede for de væsentlige resultater, der er opnået på en række centrale områder. Kandidatlandene har gjort imponerende fremskridt i bestræbelserne på at opfylde tiltrædelseskriterierne. Over to tredjedele af forhandlingskapitlerne er blevet foreløbigt afsluttet med nogle af kandidatlandene. Alle forhandlingskapitlerne vil være åbnet inden udgangen af juni med nogle af de kandidatlande, der først indledte forhandlingerne sidste år. Køreplanen har vist sig at være en ambitiøs og realistisk ramme for forhandlingerne. Under det kommende belgiske og spanske formandskab vil Den Europæiske Union videreføre køreplanen med uformindsket styrke.
7. Den nye dynamik skal ledsages af stadige fremskridt i kandidatlandenes arbejde med at omsætte, gennemføre og håndhæve gældende fællesskabsret. De skal lægge særlig vægt på at indføre passende administrative strukturer, på en reform af retssystemet og den offentlige sektor og på mindretallenes situation. Der skal gøres en særlig indsats for at hjælpe Bulgarien og Rumænien.
8. Kandidatlandene vil fortsat blive bedømt udelukkende ud fra deres egne resultater. Princippet om differentiering finder anvendelse. Dermed kan de lande, der er bedst forberedt, gøre hurtigere fremskridt i forhandlingerne, og andre kandidatlande kan indhente dem. Aftaler - også delaftaler - der er indgået under forhandlingerne, kan ikke betragtes som endelige, før der er opnået en samlet aftale.
9. Udvidelsesprocessen er irreversibel. På grundlag af de hidtidige fremskridt bekræfter Det Europæiske Råd køreplanen som en ramme for en vellykket gennemførelse af udvidelsesforhandlingerne. Under forudsætning af at fremskridtene i retning af opfyldelse af tiltrædelseskriterierne fortsætter med uformindsket hastighed, bør planen gøre det muligt at færdiggøre forhandlingerne senest ved udgangen af 2002 for de kandidatlande, der er klar. Målet er, at de kan deltage som medlemmer i valgene til Europa-Parlamentet i 2004.
10. De beslutninger, der blev truffet i Helsingfors, har bragt Tyrkiet tættere på EU og åbnet nye fremtidsudsigter for landets europæiske forhåbninger. Der er gjort store fremskridt i gennemførelsen af førtiltrædelsesstrategien for Tyrkiet, herunder en udvidet politisk dialog. Det er en positiv udvikling, at Tyrkiet har fremlagt sit nationale program for vedtagelse af gældende fællesskabsret. På en række områder som f.eks. menneskerettighederne er der dog behov for yderligere fremskridt. Tyrkiet opfordres kraftigt til at tage konkrete skridt til at gennemføre prioriteterne i tiltrædelsespartnerskabet, der er hovedhjørnestenen i førtiltrædelsesstrategien. Rådet opfordres til at vedtage finansieringsrammen for førtiltrædelsesbistanden til Tyrkiet senest inden årets udgang. Det økonomiske program, der er aftalt med IMF, skal gennemføres målbevidst for at skabe forudsætninger for økonomisk genopretning.
11. Under hensyntagen til den specifikke situation i de enkelte kandidatlande opfordres de til at omsætte EU's økonomiske, sociale og miljømæssige mål til national politik. Kandidatlandenes planer om at vedtage eEurope+-initiativet er et vellykket eksempel. Fra foråret 2003 begynder Kommissionen at tage kandidatlandene og deres nationale politikker med i sin sammenfattende årsrapport.

12. Det Europæiske Råd noterer sig, at Kommissionen i overensstemmelse med Nice-konklusionerne inden længe vil fremlægge en meddelelse om grænseregionerne med henblik på at styrke deres økonomiske konkurrenceevne.

Europakonferencen

13. Europakonferencen træder sammen i sin nuværende sammensætning under det belgiske formandskab. Med henblik på at styrke EU's partnerskab med Ukraine og Moldova vil disse lande senere blive indbudt til at deltage i konferencen.

Samarbejde med Ukraine

14. En stabil og positiv politisk og økonomisk udvikling i Ukraine er af strategisk betydning for Europa. EU anerkender Ukraines ønske om at blive integreret i Europa og vil fortsat støtte en demokratisk udvikling, menneskerettighederne, retsstaten og markedsorienterede økonomiske reformer. Det besøg, som formanden for Det Europæiske Råd snart vil aflægge, er et udtryk for denne støtte.

Debat om EU's fremtid

15. Den åbne debat om Den Europæiske Unions fremtidige udvikling blev indledt den 7. marts. I formandskabets rapport gøres der rede for de mange opmuntrende initiativer, der er blevet gennemført siden da. Denne debat, der inddrager alle dele af samfundet, skal fortsættes aktivt i de kommende år. Som led i forberedelsen af regeringskonferencen i 2004 opfordres medlemsstaterne og kandidatlandene til at udarbejde sammendrag af den hjemlige debat og aflægge rapport til de kommende formandskaber. Overvejelserne om, hvordan den forberedende fase til regeringskonferencen i 2004 skal struktureres, og hvordan deltagelsen i dette arbejde kan udvides, herunder ved eventuelt at oprette et åbent forum, vil fortsætte frem til Det Europæiske Råds møde i Laeken.

Modernisering af institutionerne

16. EU skal råde over moderne, åbne og borgerorienterede institutioner. I forbindelse med de igangværende reformer i alle EU-institutionerne er det blevet understreget, at de skal arbejde hen imod dette mål. De nye regler for aktindsigt er et betydeligt skridt i retning af at gøre EU mere åbent.
17. Som det fremgår af generalsekretærens rapport er yderligere reformer af Rådets strukturer og arbejdsmetoder nødvendige. Generalsekretæren vil forelægge, og det skal helst ske for Det Europæiske Råd i Laeken, detaljerede forslag til yderligere foranstaltninger, der skal sikre et effektivt Råd, og som bygger på en bedre forberedelse af Rådets samlinger, en effektiv koordinering mellem de forskellige rådssammensætninger og mere effektive arbejdsmetoder efter udvidelsen, således at Det Europæiske Råd kan træffe de nødvendige beslutninger senest i juni 2002.
18. Budgetproceduren og gennemførelsen af og kontrollen med budgettet skal bringes i overensstemmelse med moderne europæiske standarder. Den omarbejdede finansforordning bør vedtages inden udgangen af 2002.

II. EN STRATEGI FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING

19. Bæredygtig udvikling - at opfylde den nuværende generations behov uden at sætte de kommende generationers behov over styr - er et grundlæggende mål i henhold til traktaterne. Dette kræver, at politikkerne på det økonomiske og det sociale område og på miljøområdet fastlægges på en sådan måde, at de styrker hinanden gensidigt. Hvis den udvikling, der truer livskvaliteten fremover, ikke vendes, vil omkostningerne for samfundet stige kraftigt, eller udviklingen vil blive umulig at vende. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med, at Kommissionen har fremlagt en meddelelse om en bæredygtig udvikling, der indeholder vigtige forslag til, hvordan sådanne tendenser kan bremses.
20. Det Europæiske Råd er enig om en strategi for bæredygtig udvikling, som kompletterer EU's politiske tilsagn om økonomisk og social fornyelse, tilføjer en tredje dimension, miljøet, til Lissabon-strategien og indfører en ny tilgang til politisk beslutningstagning. Ordningerne for gennemførelse af denne strategi vil blive udarbejdet af Rådet.
21. Klare og stabile mål for en bæredygtig udvikling vil give betydelige økonomiske muligheder. Dette har potentiale til at udløse en ny bølge af teknologisk innovation og investeringer og vil dermed skabe vækst og beskæftigelse. Det Europæiske Råd opfordrer erhvervslivet til at deltage i udviklingen og til i højere grad at anvende nye miljøvenlige teknologier i sektorer som f.eks. energi og transport. I den forbindelse understreger Det Europæiske Råd betydningen af at afkoble økonomisk vækst fra ressourceanvendelse.

En ny tilgang til politisk beslutningstagning

22. EU's strategi for bæredygtig udvikling bygger på det princip, at de økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger af alle politikker skal undersøges samordnet og tages i betragtning, når der træffes beslutninger. En korrekt prissætning, således at priserne bedre afspejler de reelle omkostninger for samfundet i forbindelse med forskellige aktiviteter, ville give forbrugere og producenterne et større incitament i deres daglige beslutninger om, hvilke varer og tjenesteydelser de skal fremstille eller købe.
23. For at forbedre den politiske koordinering i medlemsstaterne
 - *opfordrer* Det Europæiske Råd medlemsstaterne til at udarbejde deres egne nationale strategier for bæredygtig udvikling;
 - *understreger* det betydningen af at høre alle berørte parter og *opfordrer* det medlemsstaterne til at etablere egnede nationale høringsprocesser.
24. For at opnå en bedre koordinering i EU
 - *vil* Det Europæiske Råd på sine årlige forårsmøder om nødvendigt give politiske retningslinjer for at fremme bæredygtig udvikling i EU;
 - *opfordrer* det EU-institutionerne til at forbedre den interne politiske koordinering mellem de forskellige sektorer. Den horisontale forberedelse af strategien for bæredygtig udvikling vil blive koordineret af Rådet (almindelige anliggender);

- *noterer det sig*, at Kommissionen i den handlingsplan vedrørende forbedring af lovgivningen, der skal forelægges for Det Europæiske Råd i Laeken, vil medtage ordninger, som kan sikre, at alle større politiske forslag indeholder en bæredygtighedsvurdering, der omfatter deres potentielle økonomiske, sociale og miljømæssige følger.

25. For at foretage en effektiv revision af strategien for bæredygtig udvikling

- *opfordrer* Det Europæiske Råd Rådet til med henblik på strategiens gennemførelse at behandle forslagene i Kommissionens meddelelse, navnlig dens forslag om overordnede målsætninger og foranstaltninger, samt at tage hensyn til sjette miljøhandlingsprogram og sektorstrategierne for miljøintegration;
- *vil det gøre status* over udviklingen og gennemførelsen af sin strategi på sine årlige forårsmøder i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Stockholm;
- *noterer det sig*, at Kommissionen vil evaluere gennemførelsen af strategien for bæredygtig udvikling i sin sammenfattende årsrapport på grundlag af en række overordnede indikatorer, som Rådet skal fastlægge inden Det Europæiske Råds møde i foråret 2002; samtidig vil Kommissionen aflægge rapport om, hvordan miljøteknologi kan fremme vækst og beskæftigelse;
- *støtter* det Kommissionens arbejde med et udkast vedrørende GMO'ers mærkning og sporbarhed;
- *anmoder* det Rådet om at tage behørigt hensyn til energi, transport og miljø i sjette rammeprogram for forskning og udvikling.

Den globale dimension

26. En bæredygtig udvikling kræver globale løsninger. EU vil forsøge at gøre bæredygtig udvikling til et mål i det bilaterale udviklingssamarbejde og i alle internationale organisationer og særorganisationer. EU bør især fremme spørgsmål vedrørende global styring af miljøet og sørge for, at handels- og miljøpolitikker støtter hinanden gensidigt. EU's strategi for bæredygtig udvikling indgår i EU's forberedelser til verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i 2002. EU vil forsøge at opnå en "global aftale" om bæredygtig udvikling på topmødet. Kommissionen forpligter sig til senest i januar 2002 at fremlægge en meddelelse om, hvordan EU bidrager og fortsat skal bidrage til en global bæredygtig udvikling. I denne forbindelse har EU bekræftet sit tilsagn om snarest muligt at nå FN-målet for offentlig udviklingsbistand på 0,7% af BNP og om at gøre konkrete fremskridt hen imod dette mål inden verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg i 2002.

Målretning af miljøprioriteter med henblik på bæredygtighed

27. På grundlag af Kommissionens meddelelse om bæredygtig udvikling, sjette miljøhandlingsprogram og sektorstrategierne for miljøintegration har Det Europæiske Råd som et første skridt udvalgt en række målsætninger og foranstaltninger som generelle retningslinjer for den kommende politiske udvikling på fire prioriterede områder: *klimaændringer, transport, folkesundhed og naturressourcer*, og supplerer således de beslutninger om sociale og økonomiske spørgsmål, som blev truffet af Det Europæiske Råd i Stockholm.

Bekæmpelse af klimaændringer

28. Emissioner af drivhusgasser fra menneskelige aktiviteter bidrager til den globale opvarmning, som indvirker på verdens klima. Derfor er det nødvendigt, partskonferencen midt i juli i Bonn bliver en succes. Fællesskabet og medlemsstaterne er fast besluttet på at opfylde deres egne forpligtelser i henhold til Kyoto-protokollen. Kommissionen vil udarbejde et forslag til ratifikation inden udgangen af 2001, således at EU og dens medlemsstater kan opfylde deres tilsagn om hurtigt at ratificere Kyoto-protokollen. Den Europæiske Union vil arbejde for, at det størst mulige antal industrialiserede lande deltager i bestræbelserne på at sikre protokollens ikrafttræden senest i 2002. For at styrke EU's indsats på dette område
- *bekræfter* Det Europæiske Råd sit tilsagn om at opfylde Kyoto-målene og om senest i 2005 at gøre påviselige fremskridt i opfyldelsen af disse tilsagn. I erkendelse af at Kyoto-protokollen kun er et første skridt, tilslutter det sig målsætningerne i sjette miljøhandlingsprogram;
 - *bekræfter* det *endvidere*, at det er fast besluttet på at nå det vejledende mål om, at elektricitet, der produceres ved hjælp af vedvarende energikilder, senest i 2010 skal bidrage med 22% til bruttoelforbruget på fællesskabsplan som fastsat i direktivet om vedvarende energi;
 - *opfordrer* det Den Europæiske Investeringsbank til at fremme strategien for bæredygtig udvikling og samarbejde med Kommissionen om at gennemføre EU's politik om klimaændring.

Sikring af bæredygtig transport

29. En bæredygtig transportpolitik bør løse problemet med stigende trafikmængder, trafiktæthed, støj og forurening og fremme anvendelsen af miljøvenlige transportformer samt fuldstændig internalisering af de sociale og de miljømæssige omkostninger. Der er behov for en indsats for at gøre væksten i transporten og væksten i bruttonationalproduktet klart uafhængige af hinanden, navnlig ved at omlægge transporten fra vejtransport til jernbanetransport, transport ad vandveje og offentlig persontransport. Med henblik herpå

- *opfordrer* Det Europæiske Råd Europa-Parlamentet og Rådet til senest i 2003 at vedtage reviderede retningslinjer for transeuropæiske transportnet på grundlag af et forslag fra Kommissionen med henblik på, hvor det er relevant, at prioritere infrastrukturinvesteringer til offentlig transport og jernbaner, indre vandveje, kystnær skibsfart, intermodal transport og effektive kombinationsmuligheder;
- *noterer* det sig, at Kommissionen vil foreslå rammebestemmelser for at sikre, at priserne for de forskellige transportformer senest i 2004 i højere grad afspejler omkostningerne for samfundet.

Trusler mod folkesundheden

30. Den Europæiske Union må reagere på borgernes bekymringer med hensyn til fødevarer sikkerhed og -kvalitet, anvendelse af kemikalier og spørgsmål i forbindelse med udbrud af smitsomme sygdomme og antibiotikaresistens. Med henblik herpå
- *noterer* Det Europæiske Råd sig, at Kommissionen agter at forelægge formelle forslag og opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til at vedtage dem, så kemikaliepolitikken kan træde i kraft senest i 2004 og således sikre, at kemikalier inden for en generation kun fremstilles og anvendes på måder, der ikke indebærer en betydelig indvirkning på sundhed og miljø;
 - *noterer* det sig, at Kommissionen inden udgangen af 2001 vil forelægge handlingsplaner for løsning af problemer i forbindelse med udbrud af smitsomme sygdomme og antibiotikaresistens;
 - *opfordrer* det *indtrængende* Europa-Parlamentet og Rådet til at udnytte de væsentlige fremskridt, der er gjort, og hurtigt at blive enige om den endelige vedtagelse af Den Europæiske Fødevareautoritet og forordningen om fødevarer for at overholde den tidsramme, der blev vedtaget på De Europæiske Råd i Nice og Stockholm;
 - *anmoder* det om, at det undersøges, om der er mulighed for at oprette et europæisk net til overvågning og tidlig varsling i forbindelse med sundhedsspørgsmål.

En mere ansvarlig forvaltning af naturressourcerne

31. Forholdet mellem økonomisk vækst, naturressourceforbrug og affaldsdannelse skal ændres. Stærke økonomiske resultater skal ledsages af bæredygtig anvendelse af naturressourcerne og affaldsmængden, opretholdelse af biodiversiteten og bevarelse af økosystemerne og forebyggelse af ørkendannelse. For at kunne tage disse udfordringer op er Det Europæiske Råd enig om,
- at det bl.a. bør være et mål for den fælles landbrugspolitik og dens fremtidige udvikling at bidrage til bæredygtig udvikling, ved at der lægges større vægt på sundhed, højkvalitetsprodukter, miljømæssigt bæredygtige produktionsmetoder, herunder økologisk produktion, reproducerbare råvarer og beskyttelse af biodiversiteten;

- at der i forbindelse med revisionen af den fælles fiskeripolitik i 2002, der skal bygge på en bred politisk debat, bør findes en løsning på det generelle fiskeripres, ved at EU's fiskeriindsats tilpasses til de ressourcer, der er til rådighed, idet der tages hensyn til de sociale virkninger og behovet for at undgå overfiskning;
- at EU's integrerede produktpolitik, der tager sigte på at mindske ressourceforbruget og miljøbelastningen fra affald, bør gennemføres i samarbejde med erhvervslivet;
- at forringelsen af biodiversiteten skal standses med henblik på at nå dette mål senest i 2010 som fastsat i sjette miljøhandlingsprogram.

Integration af miljøhensyn i Fællesskabets politikker

32. Rådet opfordres til at færdiggøre og yderligere at udvikle sektorstrategierne for integration af miljøhensyn i alle relevante fællesskabspolitikker med henblik på at gennemføre dem snarest muligt og til at fremlægge resultaterne af dette arbejde inden Det Europæiske Råd's forårsmøde i 2002. Der bør i den forbindelse tages hensyn til de relevante målsætninger i det kommende sjette miljøhandlingsprogram og strategien for bæredygtig udvikling.

III. FULD BESKÆFTIGELSE OG KVALITET I ARBEJDET I ET KONKURRENCE-DYGTIGT EU - OPFØLGNING AF DET EUROPÆISKE RÅD I STOCKHOLM

De generelle økonomiske udsigter og de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker

33. EU's økonomi gjorde betydelige fremskridt sidste år. Væksten var høj og arbejdsløsheden faldt til det laveste niveau i ti år. Siden da er det internationale økonomiske klima blevet betydeligt forværret, og vækstudsigterne i EU er blevet ringere. Det store indre marked kombineret med den fælles valuta giver imidlertid et stærkt og stabilt grundlag for intern vækst med mindre risiko for valutakursudsving. De grundlæggende vilkår for den europæiske økonomi er fortsat positive.
34. EU vil fortsat med beslutsomhed gennemføre den strategi for den økonomiske politik, der er indeholdt i de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker. EU skal fortsat føre en vækst- og stabilitetsorienteret makroøkonomisk politik. Konjunkturkorrigerede budgetstillinger bør gå i retning af eller forbliver i balance eller udviser overskud i de kommende år på det grundlag, der er fastsat i de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker. De automatiske stabilisatorer skal have mulighed for at virke, når det er muligt. Et begyndende inflationspres bør bekæmpes ved at sætte ind på udbudssiden for at fjerne flaskehalse på arbejds- og produktmarkederne og ved at styre efterspørgslen gennem finanspolitiske stramninger, når det er nødvendigt. Dette vil bidrage til at skabe monetære vilkår, der fremmer økonomisk vækst og fortsat jobskabelse.

35. Moderniseringen af den europæiske økonomi bør fortsætte konsekvent for at nå EU's strategiske mål. En hurtig gennemførelse af strukturreformer med henblik på at forbedre konkurrenceevnen på markederne for varer, tjenesteydelser og kapital er af afgørende betydning. Der bør fortsat gøres en indsats for at forenkle regelsættet for det indre marked. Kun en konsekvent politik i denne retning kan sikre, at de senere års positive udvikling i EU's økonomi med hensyn til jobskabelse og stigende velfærd kan fortsætte. Medlemsstaterne skal udnytte hele EU's arbejdskraftreserve ved at forbedre kvindernes muligheder for at komme ud på arbejdsmarkedet og øge beskæftigelsesfrekvensen blandt ældre arbejdstagere.
36. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og anbefaler, at de vedtages af Rådet. Det er positivt, at fremme af en bæredygtig udvikling nu er integreret i disse overordnede retningslinjer. På linje med de generelle linjer, der blev fastlagt på Det Europæiske Råds forårsmøde, er de overordnede retningslinjer af afgørende betydning for koordineringen af den økonomiske politik.

Information og høring af arbejdstagere

37. Det Europæiske Råd opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til at arbejde hen imod en vedtagelse af direktivet om information og høring af arbejdstagere på grundlag af den enighed, der for nylig blev opnået i Rådet.

Skattepakken

38. Der er gjort fremskridt med skattepakken, og Rådet har vedtaget foranstaltninger til at sikre en endelig aftale inden udgangen af 2002. Rådet bør regelmæssigt underrette Det Europæiske Råd om, hvilke fremskridt der gøres.

Telekommunikationspakken

39. Der er gjort væsentlige fremskridt med hensyn til de lovgivningsforslag, der udgør telekommunikationspakken. Rådet og Europa-Parlamentet bør gøre alt for at sikre, at den vedtages endeligt inden udgangen af 2001 i overensstemmelse med konklusionerne fra Lissabon.

Et fælles europæisk luftrum

40. Det Europæiske Råd mindede om betydningen af initiativet til oprettelse af et fælles europæisk luftrum og noterede sig, at der er ved at blive optaget kontakter mellem de berørte medlemsstater om spørgsmålet om den territoriale anvendelse. Det håber, at disse kontakter hurtigt vil resultere i en aftale. Kommissionen agter at forelægge detaljerede forslag med henblik på at kunne realisere et fælles europæisk luftrum senest i 2004.

EF-patenter

41. Den fælles strategi, som Rådet for nylig har vedtaget, er sammen med aftalen om at indlede de nødvendige procedurer for en revision af den europæiske patentkonvention et afgørende skridt i retning af at kunne indføre EF-patenter inden udgangen af 2001.

De forskellige organers hjemsted

42. Det Europæiske Råd vil fortsat arbejde på en afgørelse om placering af en række kommende organer under hensyntagen til, at den afgørelse, der blev truffet på Det Europæiske Råd i Edinburgh i 1992, stadig finder anvendelse.

Udfordringerne i forbindelse med befolkningens aldring

43. Det er nødvendigt at fastlægge en omfattende strategi for at kunne tage udfordringerne op i forbindelse med befolkningens aldring. Det Europæiske Råd godkender de tre overordnede principper for sikring af pensionssystemernes bæredygtighed på lang sigt, som Rådet har fastlagt: at værne om systemernes evne til at opfylde deres sociale mål, at opretholde deres økonomiske bæredygtighed og at reagere på ændringer i samfundets behov. I overensstemmelse med konklusionerne fra Lissabon og Stockholm skal Rådet i overensstemmelse med den åbne koordinationsmetode og på grundlag af en fælles rapport fra Udvalget for Social Beskyttelse og Udvalget for Økonomisk Politik
- inden Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002 udarbejde en situationsrapport til Det Europæiske Råd i Laeken på grundlag af en meddelelse fra Kommissionen, der fastlægger mål og arbejdsmetoder på pensionsområdet;
 - udarbejde en første rapport til Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002 om pejlemærker inden for sundhedsvæsen og ældrepleje.

Resultatet af dette arbejde vil blive indarbejdet i de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker.

Regioner i den yderste periferi

44. Det Europæiske Råd noterede sig de afgørelser, som Rådet især i overensstemmelse med traktatens artikel 299 har vedtaget på landbrugs- og strukturområdet vedrørende regionerne i den yderste periferi.

WTO

45. Et stærkt, åbent og regelbaseret multilateralt handelssystem bidrager til EU's strategiske mål, herunder fremme af økonomisk vækst, bæredygtig udvikling og globaliseringens sociale dimensioner. Indledningen af en ambitiøs og afbalanceret ny runde multilaterale handelsforhandlinger på den fjerde WTO-ministerkonference i Doha i november er stadig EU's mål. Denne runde bør imødekomme alle WTO-medlemmernes interesser, navnlig udviklingslandenes, og vise, at handelssystemet kan reagere på civilsamfundets behov. Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på det nye grundlag for det nære transatlantiske samarbejde, således som det er kommet til udtryk i erklæringen fra topmødet mellem EU og USA i Göteborg. Alle WTO-partnerne opfordres indtrængende til at arbejde konstruktivt og fleksibelt på at nå til enighed i Doha i november.

IV. OPFØLGNING AF DET EUROPÆISKE RÅD I TAMMERFORS

46. Oprettelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed er fortsat af afgørende betydning for den europæiske borger. Det er vigtigt, at alle de politiske retningslinjer, prioriteter og foranstaltninger, der blev godkendt af Det Europæiske Råd i Tammerfors, gennemføres inden for de fastsatte frister. Det er nødvendigt, at medlemsstaterne og Rådet gør en ekstra indsats for at fremskynde arbejdet frem til Det Europæiske Råd i Laeken i december 2001, hvor der vil foregå en indgående drøftelse med en vurdering af de fremskridt, der er gjort.

V. SAMARBEJDE OM FRED OG SIKKERHED

Den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESFP)

47. Den Europæiske Union er fast besluttet på at udvikle og udbygge sine kapaciteter, strukturer og procedurer for at forbedre sin evne til at påtage sig alle typer konfliktforebyggelses- og krisestyringsopgaver under anvendelse af militære og civile midler. Som det fremgår af formandskabets rapport og dens bilag som vedtaget af Rådet, styrker udviklingen af ESFP EU's evne til at bidrage til international fred og sikkerhed i overensstemmelse med FN-pagtens principper. EU erkender, at det er FN's Sikkerhedsråd, der er hovedansvarligt for opretholdelsen af den internationale fred og sikkerhed.
48. Der er opstillet nye konkrete mål for de civile aspekter af krisestyring, der bør være nået senest i 2003 ved hjælp af frivillige bidrag. De permanente politiske og militære strukturer er blevet oprettet i Rådet og generalsekretariatet. Der er skabt grundlag for, at der under det næste formandskab kan gennemføres vellykkede konferencer om forbedring af den militære kapacitet og politikapaciteten.
49. Der er gjort fremskridt med hensyn til udviklingen af permanente og effektive forbindelser til NATO. Der er aftalt og gennemført permanente ordninger for konsultation og samarbejde, som det f.eks. har vist sig i det tætte samarbejde om krisestyring på det vestlige Balkan. Der opfordres til, at man hurtigt når til enighed om ordninger, der giver EU adgang til NATOs aktiver og kapaciteter.
50. Der er blevet gennemført arrangementer vedrørende høring og deltagelse af europæiske NATO-lande, der ikke er medlem af EU, og andre lande, der har søgt om optagelse i EU, samt vedrørende forbindelserne med Canada og andre potentielle partnere såsom Rusland og Ukraine.
51. Det kommende belgiske formandskab opfordres til at arbejde videre med alle aspekter af ESFP sammen med generalsekretæren/den højtstående repræsentant, og til at aflægge rapport om de fremskridt, der sker i retning af hurtigt at gøre EU operationelt på dette område. Der skal fortsat gøres fremskridt, således at der kan træffes en afgørelse herom så hurtigt som muligt og senest på Det Europæiske Råds møde i Laeken.

Konfliktforebyggelse

52. Det Europæiske Råd tilsluttede sig EU-programmet til forebyggelse af voldelige konflikter, som vil forbedre EU's kapacitet med hensyn til sammenhængende hurtig varsling, analyse og handling. Konfliktforebyggelse er et af hovedmålene for EU's forbindelser med tredjelande og bør indarbejdes i alle relevante aspekter heraf, herunder den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik, udviklingssamarbejde og handel. Kommende formandskaber, Kommissionen og generalsekretæren/den højtstående repræsentant opfordres til at fremme programmets gennemførelse og til at fremsætte anbefalinger med henblik på dets videre udvikling. Det Europæiske Råd konstaterer med tilfredshed, at Sverige er rede til at være vært for et regionalmøde med de organisationer, som er involveret i konfliktforebyggelse i Europa.

Samarbejde mellem EU og FN

53. Rådet har truffet vigtige afgørelser for at styrke den politiske dialog og samarbejdet mellem Den Europæiske Union og FN. Der er gjort væsentlige fremskridt med hensyn til at opbygge et effektivt partnerskab med FN inden for områderne konfliktforebyggelse og krisestyring samt udviklingssamarbejde, humanitære anliggender, asylpolitik og bistand til flygtninge. Dette partnerskab forstærkes yderligere af de gensidigt styrkende bestræbelser på konfliktforebyggelse og ved at sikre, at FN's krisestyring virkelig kan drage nytte af EU's udvikling af militær og civil kapacitet. Det vestlige Balkan, Mellemøsten og Afrika vil få højeste prioritet i dette udvidede samarbejde. Samarbejdet vil blive fremmet gennem indgåelse af rammeaftaler mellem Det Europæiske Fællesskab og de relevante FN-organisationer.
54. Det Europæiske Råd vedtog en erklæring om forebyggelse af spredning af ballistiske missiler (jf. bilag I).

VI. TRANSATLANTISKE FORBINDELSER

Forbindelserne mellem EU og USA

55. USA's præsident George W. Bush's tilstedeværelse i Göteborg den 14. juni 2001 i anledning af topmødet mellem EU og USA var en lejlighed til at bekræfte de centrale værdier og de fælles målsætninger, som er grundlaget for det transatlantiske fællesskab.
56. Blandt de områder, der blev identificeret med henblik på yderligere samarbejde eller fælles udenrigspolitiske aktioner, var Mellemøsten, det vestlige Balkan og Den Koreanske Halvø.
57. EU og USA var enige om, at klimaændringer er den mest hastende udfordring på miljøområdet. Begge parter noterede sig deres uoverensstemmelser med hensyn til Kyoto-protokollen og ratifikationen heraf. De erklærede sig imidlertid begge fast besluttet på at opfylde nationale tilsagn og forpligtelser i henhold til konventionen om klimaændringer. Det blev erkendt, at der er behov for en fortsat dialog. Det Europæiske Råd glæder sig over USA's tilsagn om ikke at blokere Kyoto-processen og om at yde en konstruktiv indsats på det kommende møde i COP-6 i Bonn. EU's og USA's ledere besluttede desuden at nedsætte en gruppe på højt plan vedrørende klimaændringer med deltagelse af personlige repræsentanter.

58. Der var enighed om, at der er behov for en integreret og overordnet metode for at løse problemerne i forbindelse med HIV og AIDS, navnlig i Afrika. Det blev understreget, at der er behov for at fremme den bredest mulige forsyning med lægemidler, der er til at betale og medicinsk effektive.
59. Det er glædeligt, at den langvarige uenighed mellem EU og USA vedrørende bananer er blevet afsluttet med et positivt resultat, og forhåbentlig vil der snart blive fundet lige så tilfredsstillende løsninger på andre udestående spørgsmål, herunder stålsektoren. USA opfordres kraftigt til at tilslutte sig EU's bestræbelser på at fremme igangsætningen på den kommende WTO-ministerkonference af en ny inklusiv runde af multilaterale handelsforhandlinger som et tegn på det stærke partnerskab mellem EU og USA inden for WTO med henblik på at opretholde en åben, retfærdig og stærk multilateral handelsordning.

Forbindelserne mellem EU og Canada

60. Topmødet mellem EU og Canada den 21. juni 2001 markerer 25-årsdagen for rammeaftalen mellem EF og Canada og vil understrege EU's nære, produktive og fortsatte samarbejde med Canada om en lang række internationale spørgsmål af fælles interesse.

VII. FORBINDELSER MED TREDJELANDE

EU - Rusland

61. Der er blevet taget vigtige skridt hen imod at skabe et partnerskab med Rusland, der er baseret på fælles værdier, intensiveret dialog og fremskridt på områder, som er af stor betydning for EU. På topmødet for nylig mellem EU og Rusland blev det blandt andet besluttet at fremme en tættere dialog og samarbejde om politiske og sikkerhedsmæssige spørgsmål i Europa, at udbygge tanken om et fælles europæisk økonomisk område, at fortsætte dialogen om energisamarbejde og at indlede et samarbejde på luftfartsområdet, herunder overflyvning af Sibirien. En af de afgørende beslutninger på Det Europæiske Råds møde i Stockholm var at åbne mulighed for EIB-lån til udvalgte miljøprojekter i Rusland. Det er glædeligt, at EIB allerede har taget skridt til en eventuel finansiering af prioriterede projekter. Det er også positivt, at der er indledt en dialog på ministerplan om retlige og indre anliggender, at dialogen mellem finansministrene er genoptaget, og at der er indledt en dialog om Kaliningrad.
62. Situationen i Tjetjenien giver stadig anledning til alvorlig bekymring. Det haster med at finde en politisk løsning på konflikten. Beretningerne om krænkelser af menneskerettighederne skal fortsat efterforskes grundigt, så gerningsmændene kan bringes for en domstol. Som vedtaget på topmødet mellem EU og Rusland og som bekræftet den 15. juni 2001 vender OSCE's assistancegruppe tilbage til Tjetjenien. Rusland har bekræftet sin vilje til at samarbejde med Den Europæiske Union om humanitære bistandsprogrammer.
63. Situationen for de uafhængige medier i Rusland giver også anledning til bekymring. Den Europæiske Union vil fortsat følge udviklingen på dette område nøje. Som der var enighed om på topmødet mellem EU og Rusland, er et stærkt civilsamfund en nødvendig del af et moderne demokratisk samfund. Ytringsfrihed og pluralisme i medierne er demokratiske nøgleprincipper og grundlæggende værdier i et virkeligt partnerskab mellem EU og Rusland.

Den nordlige dimension

64. Det Europæiske Råd tilsluttede sig den politiske vejledning og de opfølgningsprocedurer, som findes i den "fuldstændige rapport om politikkerne inden for rammerne af den nordlige dimension", som formandskabet og Kommissionen har udarbejdet på grundlag af udenrigsministerkonferencen den 9. april 2001 i Luxembourg. Gennemførelsen af Feira-handlingsplanen bør fortsættes i tæt samarbejde med partnerlande inden for alle sektorer og med Kommissionen i en ledende rolle af hensyn til kontinuiteten. Miljøpartnerskabet inden for rammerne af den nordlige dimension, som er iværksat af de internationale finansielle institutioner og Kommissionen, vil bidrage til at skaffe støtte til miljø og atomsikkerhedsprojekter, bl.a. gennem en donorkonference, som skal afholdes inden årets udgang. Det danske formandskab har til hensigt at afholde et møde på højt plan for at planlægge, hvilke aktioner der skal iværksættes fra 2003.

Det vestlige Balkan

65. På grundlag af de forpligtelser, som blev indgået på topmødet i Zagreb, har landene i regionen gjort opmuntrende fremskridt i retning af demokrati, markedsøkonomi og fredelig sameksistens. Indgåelsen af stabiliserings- og associeringsaftaler med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Kroatien og Kommissionens plan om at forelægge forhandlingsdirektiver med henblik på indgåelse af en stabiliserings- og associeringsaftale med Albanien, om muligt inden udgangen af i år, understreger disse resultater.
66. EU vil fortsat støtte alle bestræbelser på at bringe landene i regionen nærmere til det fælles mål om at integrere dem i de europæiske strukturer på grundlag af konklusionerne og henstillingerne i Rådets første rapport om revision af stabiliserings- og associeringsprocessen. Denne rapport viser vejen frem, ikke mindst på de områder, hvor der er behov for mere konkrete fremskridt, såsom beskyttelse af mindretalsrettigheder, flygtninges tilbagevenden og regionalt samarbejde. Samarbejdet om retlige og indre anliggender er også et punkt, der kræver særlig opmærksomhed. Ved gennemførelsen af de allerede indgåede stabiliserings- og associeringsaftaler vil der blive taget hensyn til de berørte landes politikker på disse områder. Det Europæiske Råd støtter den snarlige genoptagelse af fri sejlads på Donau.
67. Det Europæiske Råd vedtog en erklæring om Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien (se bilag II).
68. Det første møde i Den Rådgivende Taskforce for EU og FRJ, som skal bane vejen for en stabiliserings- og associeringsaftale, og den kommende donorkonference vedrørende FRJ er konkrete eksempler på EU's støtte til FRJ. Det Europæiske Råd opfordrer FRJ/de serbiske myndigheder til at fortsætte udviklingen hen imod fuldt samarbejde med Den Internationale Krigsforbryderdomstol vedrørende det Tidligere Jugoslavien (ICTY).
69. Alle parter opfordres kraftigt til i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 at gå konstruktivt ind i gennemførelsen af den forfatningsmæssige ramme for et foreløbigt selvstyre i Kosovo og til at deltage i forberedelserne af valg i hele Kosovo senere i år. Det Europæiske Råd støtter en hård linje over for ekstremister og organiseret kriminalitet i Kosovo og i hele regionen.

70. Rådets seneste revision af EU's prioriteter i forbindelse med stabilitetspagten vil gøre pagten mere målrettet, ikke mindst med henblik på regionalkonferencen senere i år.

Mellemøsten

71. Det Europæiske Råd giver sin fulde støtte til henstillingerne fra Sharm el Sheikh-undersøgelsesudvalget. Da begge parter har accepteret dem som helhed, er de det bedste udgangspunkt for genoptagelsen af fredsprocessen. Det er vigtigt hurtigt at nå til enighed om, hvilke skridt der skal tages, og om en tidsplan for en fuldstændig gennemførelse af hensyn til parterne og til stabiliteten i regionen.
72. Efter så mange tragiske begivenheder er der nu håb. Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på arbejdsplanen for implementering af sikkerhed mellem palæstinensere og israelere. Dette kræver en effektiv forpligtelse til at skabe bæredygtige fremskridt i sikkerhedssituationen og til at fjerne afspærringerne. Det Europæiske Råd opfordrer desuden til et fuldstændigt stop for bosættelser.
73. En "afkølingsperiode" bør indledes snarest muligt, så der kan gennemføres yderligere tillidsskabende foranstaltninger, som kan føre til genoptagelse af omfattende og meningsfulde forhandlinger med henblik på den endelige statusaftale på grundlag af FN's Sikkerhedsråds resolution 242 og 338.
74. Det Europæiske Råd hilser den højtstående repræsentants rapport velkommen og udtrykker sin store tilfredshed med denne og sin anerkendelse af den højtstående repræsentants indsats. Det Europæiske Råd er enig med ham i,
- at genskabelse af tilliden kræver forbedring af situationen på stedet;
 - at genskabelse af en tro på fred kræver vor støtte til en genoptagelse af samarbejdet mellem civilsamfundene;
 - at EU fortsat bør støtte de palæstinensiske institutioner og den palæstinensiske økonomi som led i en international indsats.

Det Europæiske Råd lægger også vægt på stabilitet og fremgang i hele Middelhavsområdet. Derfor vil Det Europæiske Råd fortsætte med at anvende Barcelona-processen, herunder associeringsaftalerne, i fuldt omfang.

Det Europæiske Råd opfordrer den højtstående repræsentant til at fortsætte sine bestræbelser i nært samarbejde med formandskabet og Kommissionen samt med parterne, USA og andre aktører, så EU fortsat kan spille en aktiv rolle. Det opfordrer ham til at fremsætte nye politiske henstillinger, hvis det bliver nødvendigt.

Algeriet

75. Den Europæiske Union henstiller indtrængende til alle de ansvarlige i Algeriet at sætte ind for at bringe de nuværende konfrontationer og den nuværende vold til afslutning. Det anmoder myndighederne om at iværksætte et politisk initiativ for at løse krisen ved hjælp af en dialog mellem alle algeriere.
76. Den Europæiske Union er rede til at yde bistand i forbindelse med de politiske, økonomiske og sociale reformer, der er nødvendige for at genoprette fred, stabilitet og velstand.

Østtimor

77. Det Europæiske Råd udtrykker sin støtte til de kommende valg til den grundlovgivende forsamling i Østtimor. Det forventer, at dette afgørende skridt fremad vil give befolkningen i Østtimor en forfatning, den første valgte regering og de politiske rammer for uafhængighed.

Den Koreanske Halvø

78. Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på resultatet af EU's mission på højt plan til de to Koreaer. Dialogen og samarbejdet mellem de to Koreaer, ikke-spredning og menneskerettigheder vil fortsat være spørgsmål af afgørende betydning for yderligere fremskridt i udviklingen af EU's forbindelser med Den Demokratiske Folkerepublik Korea.

o
o o

79. Det Europæiske Råd har noteret sig de dokumenter og rapporter, som det har fået forelagt, og de konklusioner heri, som Rådet er nået til enighed om (jf. bilag III). Det opfordrer institutionerne til at foretage den operationelle opfølgning hurtigst muligt og til i fuldt omfang at tage hensyn til de politiske retningslinjer i disse konklusioner.